

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs

Deel D: Meerjarenperspectief primair onderwijs 2021-2034

gemeente
Lelystad

Mei 2019

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Werkwijze, doel en reikwijdte

2. Prioritaire investeringslijst eerste tranche

2.1. Zuid West Lelystad

2.2. Noord Oost Lelystad

2.3. Noord West Lelystad

2.4. Zuid Oost Lelystad

2.5. Gymzalen

3. Investeringsagenda eerste tranche

4. Investeringsagenda tweede en verdere tranches

Inleiding

Het IHP-meerjarenperspectief 2021-2034, is tot stand gekomen vanuit de gezamenlijke ambitie van gemeente en schoolbesturen om het deels verouderde gebouwenbestand van het primair onderwijs te vernieuwen. Daarmee streven we naar toekomstbestendige schoolgebouwen in Lelystad, waarbij de talentontwikkeling van de kinderen in de stad het uitgangspunt is.

Om te komen tot deze toekomstbestendige schoolgebouwen willen we fasegewijs het gebouwenbestand vernieuwen en/of verbeteren. Een gezamenlijke aanpak van gemeente en schoolbesturen is daarbij van meet af aan als essentieel gezien voor het succes ervan.

Dit, omdat de gemeente en schoolbesturen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor onderwijshuisvesting, waarbij - op hoofdlijnen - de gemeente verantwoordelijk is voor (vervangende) nieuwbouw en de zorg voor voldoende huisvestingscapaciteit en de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en de exploitatie van schoolgebouwen. Deze verantwoordelijkheden zijn ook wederkerig: een goed en duurzaam gebouw heeft lagere exploitatielasten en goed onderhoud van een gebouw leidt tot uitstel van een vernieuwingsopgave. Daarnaast willen zowel schoolbesturen als gemeente de ontwikkeling van de jeugd van Lelystad zo goed mogelijk faciliteren.

Vanuit de verdeling van verantwoordelijkheden voor onderwijshuisvesting, hebben we gezamenlijk en met een integrale blik en aanpak een

investeringsagenda tot stand gebracht. Deze agenda is hieronder toegelicht en weergegeven.

Aan de basis van de investeringsagenda ligt een prioritaire investeringslijst die de schoolbesturen van het p.o. samen en met wederzijdse overeenstemming hebben opgesteld. In onderlinge samenhang is daarbij gekeken waar de grootste knelpunten en kansen tot vernieuwing liggen en in welke volgorde van urgentie deze bij voorkeur worden aangepakt.

Dit alles heeft geleid tot een voorstel voor vernieuwing van de huisvesting van het primair onderwijs in meerdere tranches. De eerste tranche is in dit meerjarenperspectief geconcretiseerd. De opgave voor de volgende tranches wordt op hoofdlijnen geschetst: deze wordt de komende jaren uitgewerkt.

Met het IHP-meerjarenperspectief wordt een investeringsprogramma voorgesteld voor de vernieuwing van 9 scholen in de komende jaren en de uitvoering van een onderzoek naar de mogelijkheden voor het oplossen van de knelpunten in de huisvesting van een aantal "éénpitters".

1. WERKWIJZE, DOEL EN REIKWIJDTE

Werkwijze

Het IHP-meerjarenperspectief is tot stand gekomen op basis van diverse overleggen tussen schoolbesturen en de gemeente in het afgelopen jaar. Ook de schoolbesturen onderling hebben nauw samengewerkt om te komen tot een gedragen voorstel voor prioritering van investeringen. Dit hebben ze gedaan vanuit een gezamenlijke overkoepelende visie op het onderwijs en op basis van een aantal criteria voor de beoordeling van de onderwijshuisvesting.

Bij het samenstellen van de prioriteringslijst van investeringen zijn de schoolbesturen uitgegaan van een benadering per kwadrant van de stad, om zo focus en urgentie aan te kunnen brengen. Het betekent ook dat bij de uitwerking van investeringsscenario's steeds breder is gekeken dan naar een enkel schoolgebouw. De nabij gelegen (speciale) basisscholen zijn betrokken bij het onderzoek naar de mogelijkheden om zo efficiënt en effectief mogelijke investeringen te doen.

Daarnaast is gekozen voor een uitwerking in tranches, waarbij de eerste tranche gedetailleerder is uitgewerkt. Ten aanzien van de gebouwen die zijn opgenomen om in aanmerking te komen voor investeringen in de eerste tranche, zijn de schoolbesturen het er over eens dat er op korte termijn wat moet gebeuren en over wát er moet gebeuren.

Voor een aantal andere scholen kan de vertaalslag in een investeringsagenda gedurende de eerste tranche plaatsvinden. Dit biedt tijd en ruimte om met ontwikkelingen die zich de komende jaren voor doen, mee te kunnen gaan.

Op basis van de voorgestelde volgorde van investeringen heeft de gemeente de eerste tranche gedetailleerd uitgewerkt in financiële scenario's. Deze scenario's zijn opgenomen en toegelicht in Deel E van dit IHP. Voor de gebouwen die later op de planning staan, maken we op termijn een passende financiële vertaling. Van belang is dat er voldoende financiële ruimte is voor de nodige investeringen in de volgende tranches. Hierin streeft de gemeente naar het waarborgen van kwalitatief gelijke huisvesting voor alle schoolbesturen.

Het is de bedoeling dat het meerjarenperspectief zo in het IHP proces ingebed wordt dat het een formele status krijgt. Zo is voor zowel de gemeente als de schoolbesturen helder hoe de investeringsagenda voor onderwijshuisvesting eruitziet. In ieder geval voor wat betreft de investeringsagenda voor de eerste tranche is het van belang dat de schoolbesturen er op kunnen rekenen dat deze wordt uitgevoerd. Daarmee wordt voorkomen dat onrendabele (groot) onderhoudsinvesteringen worden gedaan. Deze status betekent ook dat naast de in dit meerjarenperspectief opgenomen huisvestingsprojecten er geen aanvullende aanvragen voor grootschalige investeringen zullen worden gedaan. Alleen indien zich onvoorziene omstandigheden voordoen die dit vereisen (bijvoorbeeld een plotselinge stijging of daling in leerlingenaantallen), kan een investeringsproject worden herzien. Dit wordt jaarlijks bekeken in het kader van het IHP-proces.

Het meerjarenperspectief vormt de huisvestingsagenda voor de toekomst.

Doel

Met het IHP meerjarenperspectief streven we er naar om een voorzieningenstructuur te realiseren die passend is bij het toekomstig onderwijs en die voorziet in de behoefte van de verschillende wijken.

Door het gebouwenbestand up-to-date te brengen, kan bovendien de exploitatie ervan worden geoptimaliseerd.

De optimalisering van de exploitatie kan ook een positief effect hebben op het onderwijs zelf, in die zin dat er meer middelen beschikbaar komen voor het primaire proces van de scholen. Hierdoor worden betere randvoorwaarden gecreëerd om vanuit de onderwijsvisie van de schoolbesturen en scholen kwalitatief en eigentijds onderwijs aan te bieden.

Het meerjarenperspectief heeft tot doel om te voorzien in een meerjarig huisvestingsbeleid voor de gemeente en de schoolbesturen. Daarbij wordt ook aangesloten op de mogelijke wetgeving hieromtrent op basis van het Huisvestingsvoorstel van de VNG en de PO- en VO-raad (zie deel A). Met een meerjarig investeringsperspectief weten de schoolbesturen waar ze aan toe zijn en kunnen ze onderhoudsactiviteiten beter plannen. Voor de gemeente is er een beter beeld van de toekomstige kosten voor onderwijshuisvesting en kunnen investeringen worden beoordeeld in breder perspectief en worden afgestemd op andere gemeentelijke ontwikkelingen. Deze planmatige, integrale benadering levert daarmee aanzienlijke voordelen op ten aanzien van het

alternatief dat individuele aanvragen voor vernieuwing van gebouwen die aan het einde van hun levensduur¹ zijn, worden afgewacht.

Het meerjarenperspectief is richtinggevend voor de wijze waarop de voorzieningenstructuur voor onderwijs zich in de toekomst gaat ontwikkelen. Door de opstelling van het meerjarenperspectief willen we een aantal strategische keuzes maken met betrekking tot:

- De fasering van de verbetering/vernieuwing van schoolgebouwen;
- De clustering, spreiding en bereikbaarheid van scholen;
- De (verbetering van de) randvoorwaarden ter ondersteuning van het primaire onderwijsproces.
- De verbinding tussen onderwijs en de (directe) omgeving door het betrekken van andere kindgebonden functies en/of maatschappelijke partners.
- De (toekomstige) betaalbaarheid van voorzieningen;
- De versterking van leefbaarheid en levendigheid van de verschillende wijken;

Reikwijdte

Het meerjarenperspectief heeft in eerste instantie betrekking op de gebouwen van de basisscholen in Lelystad, inclusief het speciaal basisonderwijs. Waar mogelijk en nodig om gewenste ontwikkelingen op gang te brengen en/of verbindingen in de wijk en tussen scholen en andere maatschappelijke

¹ Zoals uiteengezet in deel A is in Lelystad namelijk sprake van een groot aantal gebouwen "op leeftijd" die in korte tijd zijn neergezet met andere kwaliteitseisen dan nu.

organisaties tot stand te brengen, worden andere partners betrokken in de uitvoering van het meerjarenperspectief.

Om de ambities van het IHP-meerjarenperspectief te bereiken, is het nodig dat er geïnvesteerd moet worden in onderwijshuisvesting. Daarbij hebben we uiteraard rekening te houden met financiële kaders. Om deze reden vindt de concrete uitwerking van dit meerjarenperspectief fasegewijs plaats, waarbij de focus van de nu voorliggende investeringsagenda ligt op de eerste tranche van het meerjarenperspectief. In Deel E van dit IHP wordt, op basis van een financiële doorrekening in verschillende scenario's, voorgesteld om uit te gaan van een fasering in 8-jarige tranches, waarbij de eerste tranche de periode 2019-2026 beslaat.

2. PRIORITAIRE INVESTERINGSLIJST EERSTE TRANCHE

Voor het samenstellen van een gezamenlijke prioritaire investeringslijst, zijn de schoolbesturen uitgegaan van een benadering van de schoolgebouwen in Lelystad per kwadrant van de stad en vervolgens per deelwijk. Met deze benadering zijn de knelpunten en kansen voor de scholen in samenhang bekeken.

Bij de beoordeling van de urgentie van vernieuwing van de verschillende scholen zijn daarnaast verschillende gebouwelijke én onderwijsinhoudelijke aspecten in ogenschouw genomen onderverdeeld in een aantal criteria.

Criteria

De criteria die zijn gehanteerd om de bestaande huisvesting primair onderwijs te beoordelen zijn hierover weergegeven. Het zijn tevens ook de criteria die kunnen worden gehanteerd bij de concrete uitwerking van het meerjarenperspectief om de huisvesting toekomstbestendig te maken en voor het creëren van de randvoorwaarden voor betekenisvol en onderscheidend onderwijs.

Onderwijsinhoudelijk

- Passend bij onderwijsconcept
- Mogelijkheden IKC-vorming (doorgaande lijn, integrale samenwerking)
- Ruimte voor passend (inclusief) onderwijs
- Integratie buurt en netwerkpartners
- Goede spreiding denominaties (richting)
- Diversiteit in aanbod (inrichting)

Gebouw / Ruimtelijk

- Levensduur en technische staat
- Onderhoudskosten (MOP)
- Capaciteit passend bij ruimtebehoefte
- Geografische spreiding
- Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Duurzaamheid

- Flexibel en toekomstbestendig gebouw
- Niveau 'frisse scholen'
- Energieverbruik

- (B)ENG (bijna energie neutrale gebouwen); eisen aan energieprestaties vanaf 2020

Exploitatie

- Exploitatiekosten gebouw / toereikendheid PVE vergoeding
- Gezamenlijk gebruik m2 met maatschappelijke partners (JGT, SMW, GGD).

In de zwarte kaders hieronder zijn, per voorgestelde investering, de belangrijkste criteria weergegeven die in de afweging over de prioritering een rol hebben gespeeld. In de groene kaders is de globale gezamenlijke visie van de schoolbesturen primair onderwijs opgenomen².

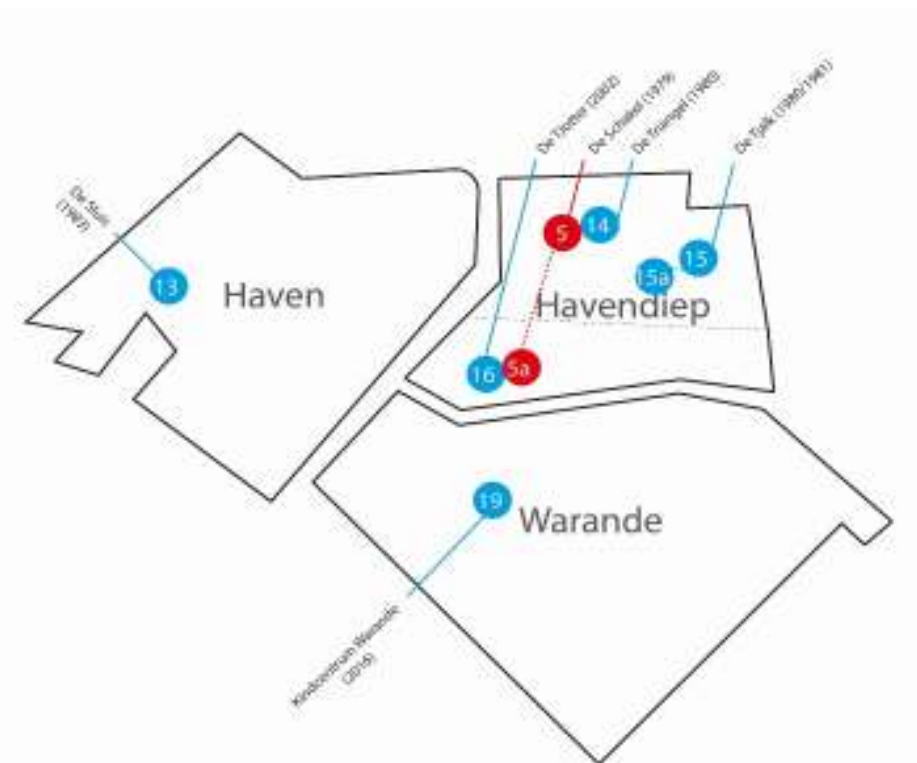
It takes a village to raise a child

In het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind is vastgelegd dat ieder kind het recht heeft om mee te mogen doen, mee te tellen en te leren. Ieder weldenkend mens zal deze rechten onderschrijven. Maar wat betekenen die rechten concreet, en lukt het ons in Nederland om hier handen en voeten aan te geven? Want zo eenvoudig is het niet om voor ieder kind die rechten te garanderen. Kinderen die in velerlei opzichten van elkaar verschillen. Het is een complexe opdracht waarvoor het onderwijs onmogelijk in haar eentje verantwoordelijk kan worden gesteld. Het is een gezamenlijke opgave die goed wordt uitgedrukt in het Afrikaanse gezegde 'It takes a village to raise a child'. Een plek waar ieder kind mee mag doen, meetelt en leert. Of, om in de woorden van de pedagoog Gert Biesta te spreken, waar ieder kind zich kan kwalificeren, socialiseren én subjectiveren.

² De gezamenlijke investeringsagenda van de schoolbesturen is zoveel mogelijk verwerkt en overgenomen in het voorliggend IHP-meerjarenperspectief.

2.1. ZUID WEST LELYSTAD

Het kwadrant Zuid West Lelystad bestaat uit drie deelwijken: Havendiep, Haven en Warande.

Havendiep Noord

De prioriteit voor nieuwbouw ligt bij Havendiep Noord, te weten bij de twee

gebouwen van openbare basisschool De Tjalk in de Tjalk en openbare basisschool De Triangel en christelijke basisschool De Schakel in de Botter.

Op basis van het IHP 2018-2027 is voor de vernieuwing van deze scholen al een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. In het IHP jaarprogramma 2019-2020 (Deel C) is een uitgebreide toelichting opgenomen op de stand van zaken van dit project. Onder andere dat en waarom het de voorkeur heeft om nieuwbouw te realiseren in de vorm van twee IKC-gebouwen. Daarmee kunnen de verouderde gebouwen (met bouwjaren 1979, 1980, 1980 en 1981) terug wordt gebracht van vier naar twee. Bekeken wordt of ook het gebouw van GO! Kinderopvang in de Botter in het project kan worden betrokken, waardoor er van vijf naar twee gebouwen wordt gegaan.

Vervangende nieuwbouw van de gebouwen van basisscholen De Tjalk, Triangel en Schakel wordt als prioriteit nummer 1 gezien.

Prioriteit 1: CBS de Schakel, OBS de Tjalk, OBS de Triangel

- **Passend bij onderwijsconcept**
- **Integratie buurt en netwerkpartners**
- **Levensduur en technische staat**
- **Onderhoudslasten (MOP)**
- **Capaciteit passend bij ruimtebehoefte**
- **Energielasten**

Haven en Havendiep Zuid

Voor de overige scholen in het kwadrant Zuid West, geldt dat nieuwbouw (nog) niet aan de orde is. Voor openbare basisschool De Sluis zijn tussentijdse maatregelen om de kwaliteit te verbeteren wel gewenst. Omdat het gebouw

waarin basisschool De Sluis is gehuisvest, in eigendom van de gemeente, is de verantwoordelijkheid voor het adequaat onderhouden en beheren van het gebouw, evenals eventueel noodzakelijke aanpassingen, gedurende de periode tot dat mogelijke vernieuwing aan de orde is, voor de gemeente. De benodigde middelen hiervoor maken onderdeel uit van de onderhoudsbegroting voor dit gebouw en worden grotendeels gecompenseerd met de gebruiksvergoeding die de gemeente ontvangt voor het gebruik van lokalen in het gebouw door basisschool De Sluis.

Warande

In de Warande zorgt de snelle groei van IKC Warande voor een aanvullende ruimtebehoefte op korte termijn. Een oplossing hiervoor is als een van de korte termijn prioriteiten benoemd door het bestuur van deze school, Stichting SchOOL. Een voorstel voor uitbreiding van het gebouw is opgenomen in deel C, het IHP-jaarprogramma voor 2020. Daarin is ook aangegeven dat bij de beoogde vernieuwing van de bestaande scholen in Havendiep (zie hieronder) rekening wordt gehouden met de totale toekomstige capaciteitsbehoefte per wijk én de nabijgelegen wijken. Zo wordt voorkomen dat gebouwd wordt voor toekomstige leegstand.

In verband met de groei van de wijk wordt in de leerlingenprognose voorzien dat er op termijn, naast IKC Warande, extra onderwijshuisvestingscapaciteit nodig is. De invulling daarvan, zoals bijvoorbeeld het stichten van een nieuwe school, is onderdeel van nadere bespreking tussen de schoolbesturen. In de financiële doorrekeningen in Deel E, is er financieel wel alvast rekening mee gehouden.

De huisvesting van basisschool De Tjotter in de Landstrekenwijk is van recente datum (bouwjaar 2002) en wordt daarom buiten beschouwing van dit meerjarenperspectief gelaten.

De volle breedte van onderwijskwaliteit

Biesta maakt een onderscheid tussen drie functies van onderwijs en onderwijzen: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Het gaat om drie aspecten van onderwijsprocessen die wel van elkaar onderscheiden, maar niet van elkaar gescheiden kunnen worden. In bijna alle onderwijsprocessen zijn deze drie aspecten aan de orde.

Kwalificatie heeft te maken met het feit dat het in onderwijs bijna altijd om 'iets' gaat – om het overdragen van kennis, vaardigheden, houdingen en manieren van denken. De verworven kennis en vaardigheden stellen kinderen in staat om in bepaalde contexten en situaties te functioneren.

Tegelijkertijd worden er in het onderwijs tradities, praktijken, 'manieren van doen en manieren van zijn' gecommuniceerd en wordt er actief gewerkt om kinderen in te voeren in en vaak deelgenoot te maken van die tradities en praktijken. Hier werkt onderwijs aan socialisatie – en dit gebeurt deels expliciet en deels impliciet, bijvoorbeeld door de manier waarop het curriculum en het onderwijs vorm worden gegeven.

Kwalificatie en socialisatie hebben ook invloed op de persoon van de leerling. Ze maken de leerling meer competent als individu, beroepsbeoefenaar of burger en dragen bij aan de vorming van het karakter van de leerling, diens waardenpatroon en sociale houding, diens vermogen om kritisch te denken en te oordelen, en diens morele en politieke oriëntatie. Dit is de dimensie van de persoonsvorming.

De Onderwijsraad definieert onderwijskwaliteit als kwaliteit die zowel kwalificatie, socialisatie als persoonsvorming omvat. De gezamenlijke schoolbesturen voor primair onderwijs in Lelystad onderschrijven deze normatieve benadering. Deze definitie onderscheidt zich van smalle opvattingen van onderwijskwaliteit, zoals de opvatting dat alleen inspanningen en prestaties in het domein van de kwalificatie zouden tellen als indicatoren voor onderwijskwaliteit, maar ook opvattingen die ervan uitgaan dat het in het onderwijs vooral of uitsluitend om socialisatie of persoonsvorming zou gaan.

2.2. NOORD OOST LELYSTAD

Noord Oost Lelystad bestaat uit twee deelwijken: Zuiderzeewijk en Atolwijk. In beide wijken is in het afgelopen decennium al een grote slag geslagen wat betreft de vernieuwing van schoolgebouwen. In 2010 is in de Atolwijk de multifunctionele accommodatie Atolplaza gerealiseerd. Hierin zijn openbare basisschool De Optimist en islamitische basisschool Al Ishaan gehuisvest, naast een gymzaal, kinderopvangvoorzieningen en een aantal andere maatschappelijke functies.

In de oudste wijk van de stad, Zuiderzeewijk, hebben in 2014 openbare basisschool De Vuurtoren en christelijke basisschool De Ichthus nieuwe huisvesting gekregen in de vorm van een integraal kindcentrum dat de naam 'Kindcentrum Zuiderzee' heeft gekregen.

Atol-Oost

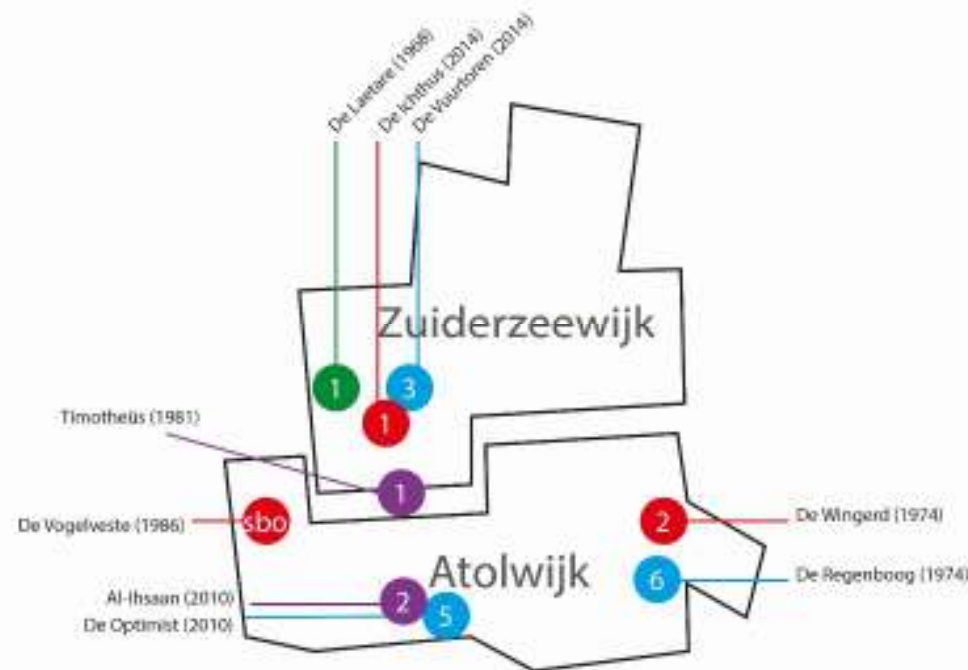
In het oostelijk deel van de Atolwijk staan twee schoolgebouwen die ook aan vernieuwing toe zijn, namelijk de direct naast elkaar gelegen gebouwen van openbare basisschool De Regenboog en christelijke basisschool De Wingerd. Beide gebouwen dateren van 1974.

De besturen van beide scholen, Stichting SchOOL en SCPO denken dat het verstandig is om te kiezen voor vervangende nieuwbouw. Daarbij staan ze er positief tegenover om beide scholen fysiek onder één dak te huisvesten. Gezien de omvang en stabiliteit van beide scholen zien ze verregaande samenwerking tussen beide scholen niet als noodzakelijk. De verbinding met de voor-, tussen- en naschoolse opvang wordt wel als cruciaal gezien. De huisvesting van de kinderopvangvoorzieningen van GO! Kinderopvang – nu gevestigd in een deel van het gebouw van De Regenboog - zou samen met de gymzaal (nu gesitueerd tussen de beide scholen in) bijvoorbeeld in het middengebied als geschakelde nieuwbouw gerealiseerd kunnen worden.

Vernieuwing van de huisvesting van De Regenboog en De Wingerd, inclusief kinderopvangvoorzieningen en vernieuwing van de gymzaal, wordt gezien als prioriteit nummer 2.

Prioriteit 2: OBS de Regenboog, CBS de Wingerd

- **Levensduur en technische staat**
- **Onderhoudslasten (MOP)**
- **Capaciteit passend bij ruimtebehoefte**
- **Flexibel en toekomstbestendig gebouw**
- **Niveau 'frisse scholen'**
- **Energieverbruik**

Zuiderzeewijk

Naast de basisscholen De Vuurtoren en De Ichthus die zijn gehuisvest in Kindcentrum Zuiderzee, liggen ook katholieke basisschool De Laetare en reformatorische basisschool Timotheüs in de Zuiderzeewijk.

De Laetare heeft op dit moment het oudste gebouw van de stad, gebouwd in 1968. In 2014 is het gebouw grondig opgeknapt, waardoor vernieuwing op korte termijn niet urgent is. Bij de invulling van de tweede tranche van het mjp wordt dit opnieuw bekeken.

Grenzend aan Winkelcentrum 't Lelycentre, ligt basisschool Timotheüs. Het gebouw van deze school dateert van 1981. Het bestuur en de directie van deze basisschool zijn content met de locatie van hun school, onder andere vanwege de ligging aan het stadspark en de goede bereikbaarheid. Ook over het gebouw zelf zijn ze in principe tevreden, maar mede vanwege de leeftijd ervan zijn aanpassingen en maatregelen noodzakelijk om het adequaat in stand te houden. Voorgesteld wordt daarom om de te nemen maatregelen voor de verbetering van het gebouw van basisschool Timotheüs te betrekken in het onderzoek dat onder paragraaf 2.4. is aangeduid als 'prioriteit nummer 5'.

Centrum Noord

Op basis van de toegepaste wijkindeling van Lelystad, valt de buurt de Veste onder de wijk Atolwijk. In de Veste is christelijke speciale basisschool De Vogelveste gevestigd in een gebouw dat is gebouwd in 1986. De gewenste toekomstige huisvesting voor deze school hangt samen met de ontwikkelingen binnen het sbo in het samenwerkingsverband Lelystad-Dronten. Afhankelijk van de uitkomst van het inhoudelijk traject dat de besturen lopen om te onderzoeken op welke wijze het beste vorm en inhoud kan worden gegeven aan de toekomst van het sbo, o.a. in relatie tot passend onderwijs, wordt de huisvesting van De Vogelveste betrokken in de tweede tranche.

Van toekomstgericht naar toekomstbewust

De gezamenlijke schoolbesturen in het primair onderwijs in Lelystad zijn het in de kern wel eens dat leerlingen zich over de volle breedte moeten kunnen ontwikkelen. Onze ambities reiken verder dan het op orde hebben en houden van de schoolorganisatie. We willen namelijk ook sturen op kwaliteit en het stimuleren van de verdere professionalisering van de leraren en teams. Het gaat ons bovendien om het inspelen op maatschappelijke veranderingen en deze vertalen naar de onderwijs- en schoolontwikkeling. Dat het onderwijslandschap verandert en blijft veranderen is een vaststaand gegeven, maar op welke wijze het van invloed is op de dagelijkse praktijk en hoe we daar mee om moeten gaan, vraagt om een bepaalde mate van toekomstbewustzijn.

De centrale vraag die we moeten beantwoorden is of we in staat zijn om, vanuit de focus op onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, vanuit de eigen context en cultuur van elke school of organisatie, effectief in te spelen op veranderingen, ontwikkelingen en samenwerkingsmogelijkheden binnen het systeem.

We kunnen deze vraag, met dank aan onderwijsadviseur Martine Creemers, opsplitsen in vier aspecten van bewustzijn. Een viertal aspecten dat van belang is om niet alleen gericht te zijn op de toekomst, maar er ook toekomstbewust naar te handelen. Het bewust handelen (van met name onze schoolleiders) leidt uiteindelijk tot een verandering: een innovatie of verbetering.

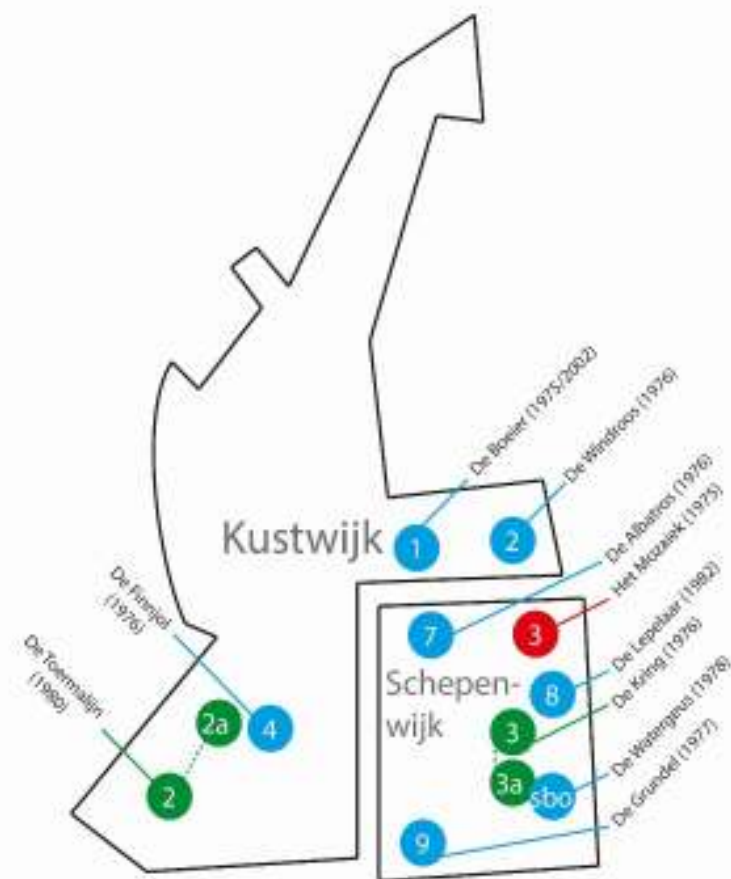
2.3. NOORD WEST LELYSTAD

In het kwadrant Noord West ligt de situatie ingewikkeld, met name in de deelwijk Schepenwijk. Hier geeft Stichting SchOOL prioriteit aan vervangende nieuwbouw voor openbare basisschool De Albatros in de Kogge en SKO aan vervangende nieuwbouw voor katholieke basisschool De Kring, gelegen in de Schouw aan het Bultpark.

Schepenwijk: Kring en Albatros

Zoals te zien op de kaart van de Schepenwijk, liggen beide scholen op enige afstand van elkaar in verschillende buurten. Om deze reden, maar ook gezien de omvang van deze scholen, wordt clustering ervan niet als nodig of wenselijk gezien. De voorkeur gaat uit naar solitaire herhuisvesting in nieuwbouw op de huidige locaties. Op de in het verleden beoogde locatie voor een multifunctioneel gebouw in de Schepenwijk is bovendien inmiddels woningbouw voorzien. De clustering van de scholen met kinderopvangvoorzieningen is wel zeer gewenst. Beide scholen zien daarin kansen die bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen, o.a. door de versterking van doorgaande leerlijnen.

Het gebouw van De Albatros is van 1976 en daarmee ruim 40 jaar oud. Het gebouw, met een houtenskeletbouw constructie, is verouderd. De school zit sinds enkele jaren ook te krap in haar jas. Voor kinderopvangvoorzieningen is eigenlijk geen plaats; op dit moment wordt het speellokaal gebruikt voor peuterspeelzaal De Speelkajuit. Gezien de semi-permanente kwaliteit van het gebouw, ligt vervangende nieuwbouw het meest voor de hand. Dit heeft ook de voorkeur van het schoolbestuur.

Hetzelfde geldt voor De Kring. Dit gebouw, eveneens uit 1976, barst uit haar voegen door een ruime verdubbeling van het leerlingenaantal van de school sinds 2010. De verre van ideale huisvestingssituatie van de Kring is in eerdere IHP's al uitgebreid aan de orde geweest. Ook in het IHP-jaarprogramma 2019-2020 (Deel C) is ze toegelicht.

Vervangende nieuwbouw voor basisscholen De Kring en De Albatros wordt gezien als prioriteit 3. In de voorlopige kredietberekening voor deze prioriteit – opgenomen in Deel E van dit IHP – is daarbij vooralsnog ook uitgegaan van vervanging van de naast basisschool De Kring gelegen gymzaal Schouw Noord (1976).

Prioriteit 3: OBS de Albatros, KBS de Kring

- **Passend bij onderwijsconcept**
- **Integratie buurt en netwerkpartners**
- **Capaciteit passend bij ruimtebehoefte**
- **Flexibel en toekomstbestendig gebouw**
- **Niveau 'frisse scholen'**
- **Energieverbruik**

Schepenwijk: Grundel, Mozaïek, Lepelaar en Watergeus

Naast De Albatros en De Kring liggen nog vier basisscholen in de Schepenwijk, waaronder één speciale basisschool, openbare speciale basisschool De Watergeus.

Voor De Watergeus geldt, evenals voor speciale basisschool De Vogelveste (Noord Oost), dat eerst het inhoudelijk traject wordt afgewacht, dat de schoolbesturen lopen inzake de toekomstige ontwikkeling van het sbo. Eerst op basis daarvan wordt gezien op welke manier het best vorm en inhoud gegeven aan de toekomstige huisvesting van het speciaal basisonderwijs. Om deze reden valt De Watergeus buiten de eerste tranche.

De overige drie basisscholen in de Schepenwijk, openbare basisscholen De Lepelaar en De Grundel en christelijke basisschool IKC Het Mozaïek, zijn te klein

voor solitaire vervanging. De gebouwen van deze scholen zullen worden betrokken bij het onderzoek naar de invulling van de tweede tranche, waarbij uitdrukkelijk ook wordt gekeken naar de mogelijkheden van clustering om de (over)capaciteit en het aantal schoolgebouwen in de Schepenwijk terug te brengen.

Aspect 1: Opdrachtbewustzijn

'De focus op de morele maatschappelijke verantwoordelijkheid'. Het opdrachtbewustzijn laat ons nadenken over het doel van onderwijs; waartoe het moet leiden (maatschappelijk) en waarom je eigenlijk leert (persoonlijk). Enerzijds ziet men de school als instrument van en voor de samenleving. De school richt zich enerzijds op wat 'de samenleving' vraagt en bereidt leerlingen hierop voor. Anderzijds zijn we ons bewust van het feit dat de samenleving steeds zal blijven veranderen en dat we onze leerlingen vooral de competenties en vaardigheden moeten meegeven waardoor zij uiteindelijk zelf in staat zijn om een plek te verwerven in de toekomstige maatschappij waar ook ter wereld. Opdrachtbewustzijn vraagt dus een continu proces van afstemmen met je opdracht, nadenken over het 'waarom' van onderwijs.

Aspect 2: Omgevingsbewustzijn

'Vanuit eigen context en cultuur'. Een toekomstbewuste school is ook omgevingsbewust. Dat betekent dat er kennis is over de context van de school en haar omgeving en daarmee voortdurend wordt afgestemd. We zijn ons daarnaast bewust van de specifieke cultuur die deze context vraagt. Naast demografische gegevens gaat het hier bijvoorbeeld ook over veiligheid, leefomstandigheden, armoede, sociale cohesie, de geschiedenis van de school, etc. Kortom, om alle maatschappelijke uitdagingen die iedere ochtend op kindervoeten je school binnenwandelen. Omgevingsbewustzijn laat de schoolleider of organisatie nadenken over waar de school zich bevindt en met wie zij samenwerkt.

Kustwijk

Voor vernieuwing van de huisvesting in de Kustwijk, geven de gezamenlijke schoolbesturen prioriteit aan de gebouwen van openbare basisscholen De Boeier en De Windroos, beide gelegen in het Karveel.

De Boeier en De Windroos behoren ook tot de oudere schoolgebouwen van de stad. Ze zijn in respectievelijk 1975 en 1976 gebouwd. De Boeier evenwel, is in 2002 uitgebreid met maar liefst 11 lokalen. Dit relatief nieuwe gedeelte van het gebouw is in prima staat. Het oude gedeelte echter kampt in toenemende mate met bouwkundige knelpunten, die steeds lastiger te verhelpen zijn.. Deze zogenoemde 'oudbouw' is aan vernieuwing toe. Verwacht wordt dat het mogelijk is alleen dit deel te vervangen en de aanbouw uit 2002 in tact te laten. Uiteraard wordt dit nader onderzocht in de uitwerking van de planvorming voor De Boeier.

Het één jaar jongere broertje van De Boeier, basisschool De Windroos, kampt deels met dezelfde problematiek. Ook dit gebouw heeft een oud en een nieuw gedeelte, hoewel het nieuwe gedeelte aanzienlijk kleiner is in omvang dan dat van De Boeier. Het gebouw van De Windroos is twee keer uitgebreid, in 2005 en 2011. De aanbouw en het oorspronkelijke gebouw verschillen in kwaliteit. Het oorspronkelijke gebouw (houtenskeletbouw) is aan vernieuwing toe. Gedeeltelijke vervanging van deze school wordt, gezien de beperkte omvang van de aanbouw, niet als opportuun gezien.

Vervangende nieuwbouw voor De Windroos en gedeeltelijke vervanging van het gebouw van De Boeier wordt gezien als prioriteit nummer 4.

Prioriteit 4: OBS de Boeier, OBS de Windroos

- **Levensduur en technische staat**
- **Integratie buurt en netwerkpartners**
- **Capaciteit passend bij ruimtebehoefte**
- **Flexibel en toekomstbestendig gebouw**
- **Niveau 'frisse scholen'**
- **Energieverbruik**

Een lagere prioriteit wordt gegeven aan de vernieuwing van de gebouwen van openbare basisschool De Finnjol in de Jol en katholieke basisschool De Toermalijn (Galjoen) in de Kustwijk. Gezien de leeftijd van deze gebouwen, 1979 en 1980, is het wel wenselijk dat ze worden betrokken in de invulling van de tweede tranche.

2.4. ZUID OOST LELYSTAD

Ook in dit kwadrant is de situatie complex, mede gezien de te verwachten afname van het leerlingenaantal, het relatief grote aantal scholen en de verscheidenheid aan denominaties.

Landerijen

De deelwijk Landerijen vormt een uitzondering in Zuid Oost. In deze wijk zijn drie basisscholen van drie verschillende denominaties gevestigd in relatief nieuwe gebouwen, waaronder clustervoorziening De Borg.

De Landerijen heeft te maken met een daling van het aantal leerlingen als gevolg van het zogenaamde 'nieuwbouwwijk-effect': eerst een sterke ruimtebehoefte voor basisscholen als gevolg van de vestiging van veel jonge gezinnen in de wijk, die vervolgens afneemt naar mate de gezinnen ouder worden. Het 'nieuwbouwwijk-effect' is destijds evenwel voorzien door de grote ruimtebehoefte gedurende de eerste jaren na de bouw van de wijk onder te brengen in schoolwoningen en een semi-permanente dislocatie.

Verwacht wordt dat de huur van de schoolwoningen in het komende decennium kan worden opgezegd, zodat de beschikbare huisvestingscapaciteit in de Landerijen passend blijft. Gezien de relatief recente bouw van de schoolgebouwen in deze deelwijk, vallen deze buiten de scope van dit meerjarenperspectief.

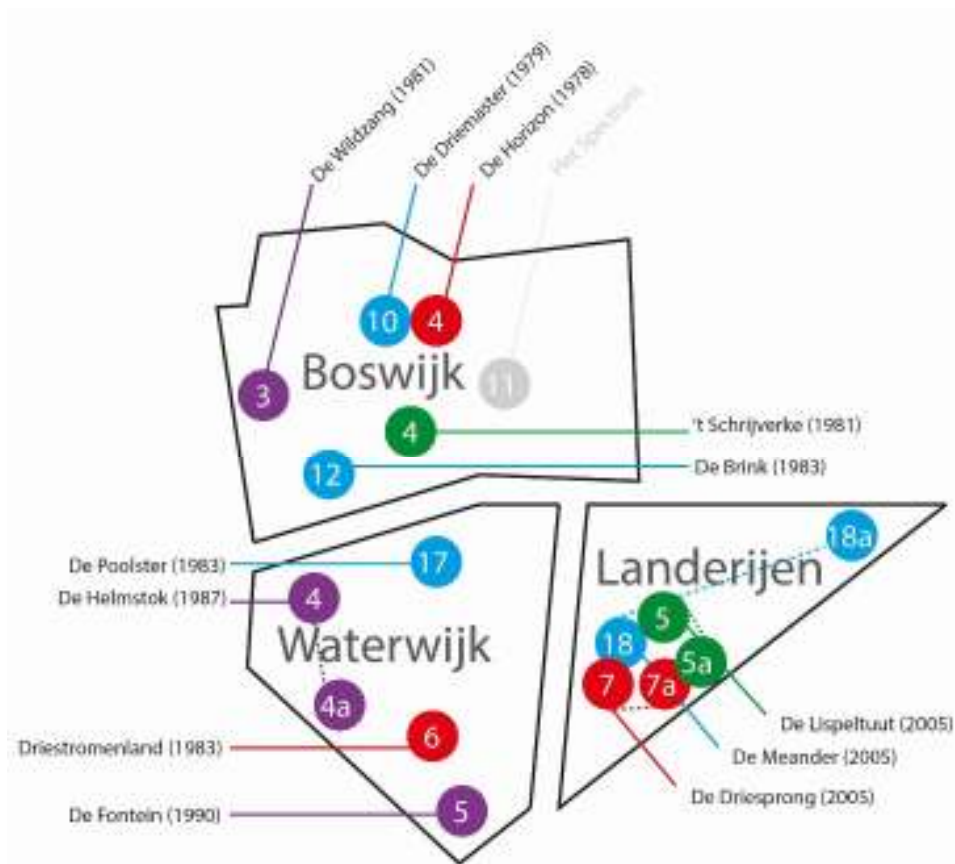
Boswijk

In deelwijk Boswijk liggen vijf basisscholen. De zesde, basisschool Het Spectrum is twee jaar geleden opgeheven. De toekomst van het gebouw van deze school, is nog onzeker, maar voor nu wordt ze gebruikt als dislocatie van vso-school De Anger. Daarom is ze niet betrokken in dit meerjarenperspectief.

Openbare basisschool De Brink is gevestigd in MFA Light De Boswijk. Dit gebouw uit 1983 dat in eigendom en beheer van de gemeente is, is vijf jaar geleden gerenoveerd. Daarmee zijn voorlopig geen verdere IHP-investeringen nodig.

Montessori basisschool De Wildzang is gehuisvest in een schoolgebouw in de Kamp uit 1981. De Wildzang is een kleine school, waardoor het, op basis van de huidige en nieuw voorgestelde beleidsuitgangspunten in principe niet in

aanmerking komt voor solitaire vervanging. De school en haar bestuur staan evenwel open voor andere oplossingen, waaronder clustering met andere scholen of verhuizing naar een eventueel leegkomende locatie. Mogelijke alternatieven voor de huidige huisvesting van De Wildzang worden onderzocht in het kader van de hieronder als prioriteit 5 geformuleerde onderzoeksopdracht.

Aspect 3: Systeembewustzijn

'Inspelen op veranderingen, ontwikkelingen en samenwerkingsmogelijkheden binnen het systeem'. Naast het bewustzijn van de opdracht en de omgeving, dienen we het geheel, de samenhang en de stevigheid van het systeem te (er)kennen. Dit versterkt de relatie van een leidinggevende met zijn mensen, zo worden de professionele gesprekken verdiept en ontstaat er meer inzicht tussen beleid en praktijk. Dit leidt tot besluitvorming die aansluit bij wat er leeft in de organisatie en daarmee tot breed gedragen besluiten. Het biedt de schoolleider tevens meer regie om te ondernemen, innoveren en het beleid mede te bepalen voor de toekomst. Systeembewustzijn doet vooral een beroep op het analytische vermogen van een schoolleider, om te weten te komen waardoor het werkt en waardoor men in ontwikkeling blijft met elkaar.

Aspect 4: Kwaliteitsbewustzijn

'Doen we de goede dingen? En doen we de dingen goed?'. Het gaat in het onderwijs naast de goede dingen doen (de kwantitatieve en meetbare gegevens) ook om de dingen goed doen (de kwalitatieve, meer cultuur en context gebonden kwaliteit). Enerzijds richten we ons op hoogwaardige onderwijsprestaties in afstemming met de populatie en doelgroep en anderzijds moeten we een positieve cultuur van samen leren bewaken binnen het team van professionals. Het kwaliteitsbewustzijn vraagt van de schoolleider om het spanningsveld te beteugelen tussen resultaten en processen. En om vanuit visie een doorvertaling te maken naar 'wat doen we' en 'hoe doen we dat'.

In de Boswijk liggen verder katholieke basisschool 'Schrijverke, openbare basisschool De Driemaster en christelijke basisschool Horizon. Deze gebouwen zijn gebouwd in de periode 1979-1981 en daarmee rond de veertig jaar oud.

Vernieuwing van deze gebouwen in de eerste tranche wordt nog niet als noodzakelijk gezien. Bij de invulling van de tweede tranche wordt dit opnieuw bezien. Wel zijn aanpassingen en maatregelen noodzakelijk om de gebouwen adequaat in stand te houden gedurende de periode totdat vernieuwing aan de orde is.

Waterwijk

De gebouwen van openbare basisschool De Poolster en christelijke basisschool Driestromenland in de Waterwijk zijn beide gebouwd in 1983. Deze scholen werken met partners in de wijk samen om het goede integrale aanbod te kunnen aanbieden. De gebouwen hebben in respectievelijk 2005 en 2006 een uitbreiding gekregen die ook deels worden ingezet voor de huisvesting van peuteropvang. De vernieuwing van deze scholen heeft niet de grootste prioriteit. Bij de invulling van de tweede tranche wordt dit opnieuw bekeken.

Het gebouw van Maharishi basisschool De Fontein dateert uit 1990. Gezien de leeftijd is vernieuwing ervan nog niet aan de orde.

Gereformeerde basisschool De Helmstok is gehuisvest in een in principe goed gebouw uit 1987. De school heeft in dit voormalige gebouw van De Zevenster in 2011 haar intrek genomen. Door de groei van de school sindsdien, maakt ze sinds enkele jaren ((weer) gebruik van lokalen in het schoolgebouw waarin ze voor 2011 was gevestigd. De Helmstok heeft één dringende behoefte en dat is samenvoeging van de school in één gebouw. Gezien haar stedelijke functie staat de school open voor verhuizing naar een gebouw met een beter passende omvang elders in de stad. Mits goed bereikbaar. Ook is het bestuur van De Helmstok, Florion, bereid om samen met Monton, het bestuur van De Wildzang

te onderzoeken of het delen van een nieuw of bestaand gebouw tot de mogelijkheden behoort.

Ten aanzien van mogelijke toekomstige vestiging op een eventuele gemeenschappelijke locatie is het, gezien het stedelijke karakter van deze scholen, van belang dat het gebouw dan een centrale ligging heeft in Lelystad, bij voorkeur in de omgeving centrum of station, dan wel langs aanvoerwegen. Vanaf aanvang van de eerste tranche zal worden onderzocht welke oplossingen er voor deze scholen zijn. De mogelijkheden voor de verbetering van de huisvesting van Timotheüs, een school met zelfs een regionale functie, zullen gelijktijdig worden onderzocht.

Het onderzoek naar passende en toekomstbestendige huisvesting voor de drie basisscholen, De Wildzang, De Helmstok en Timotheüs, wordt gezien als prioriteit nummer 5.

Prioriteit 5: GBS de Helmstok, MS de Wildzang, RS Timotheüs

- **Bereikbaarheid en toegankelijkheid**
- **Geografische spreiding**
- **Levensduur en technische staat**
- **Flexibel en toekomstbestendig gebouw**
- **Energieverbruik**

Eenheid in verscheidenheid

Het is belangrijk dat we ons als organisaties richten op de toekomst, met daarin een duidelijk bewustzijn van wat we echt belangrijk vinden, waar we staan en (met wie we) wat willen realiseren. Met het oog op de toekomst, maar met oog voor de eigen context, cultuur en samenwerking. Dat maakt onze scholen en organisaties niet alleen toekomstgericht, maar ook toekomstbewust. Hierbij vinden we het als gezamenlijke schoolbesturen voor primair onderwijs in Lelystad van belang dat we kiezen voor een systemische benadering om professioneel, sociaal en cultureel kapitaal te vergroten. We hebben de overtuiging dat alle leerlingen kunnen leren als het systeem verandert van 'sorteren van talent' naar het 'ontwikkelen van talenten van alle leerlingen'. Maakt deze visie dat de onderlinge verschillen qua richting en inrichting verder vervagen? Integendeel, onze kracht ligt juist bij **eenheid in verscheidenheid!**

2.5 GYMZALEN

Veel van de gymzalen in de stad die gebruikt worden voor het bewegingsonderwijs van het primair onderwijs zijn, net als veel schoolgebouwen, gebouwd in de periode van snelle groei van Lelystad en inmiddels ook op leeftijd. Veel gymzalen staan naast of in de buurt van basisscholen, soms maken ze zelfs onderdeel uit van het gebouw (Tjalk / Helmstok). De vernieuwing van gymzalen wordt in het mjp meegenomen daar waar nodig.

In zijn algemeenheid geldt dat er, door de daling van het leerlingenaantal van het primair onderwijs, sprake is van overcapaciteit in gymzalen. Zei het ook hier veelal versnipperd over de stad. Het mjp biedt kansen om de exploitatie- en onderhoudskosten van de gymzalen (allen in eigendom en beheer van de gemeente) terug te dringen door bij de vernieuwing van gymzalen steeds uit te gaan van een passende (totaal) capaciteit. Het is zeer waarschijnlijk dit betekent dat niet alle gymzalen worden vervangen. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de maximale afstanden tussen basisscholen en gymzalen, zoals opgenomen in de VHO. Ook zal steeds in samenspraak met het Sportbedrijf worden gekeken naar de behoefte van gymzalen voor naschools / verenigingsgebruik.

Vooralsnog is voor de eerste tranche rekening gehouden met vervangende nieuwbouw van drie gymzalen, namelijk een van de gymzalen Botter of Tjalk, gymzaal Voorhof en gymzaal Schouw-Noord. Vervangende nieuwbouw voor zowel gymzaal De Tjalk als gymzaal Botter is zeer gewenst door Stichting School, SCPO en basisscholen De Tjalk, Triangel en Schakel. Vooralsnog is rekening gehouden met vervanging van één ervan. In de uitwerking van het plan Havendiep wordt de eventuele noodzaak van vervanging van beide gymzalen nader onderzocht in relatie tot de capaciteitsbehoefte(ontwikkeling). Alternatieve oplossingen bij een capaciteitsbehoefte van iets meer dan één gymzaal worden daarbij ook bekeken. Te denken valt aan een vergrote speelzaal in één van de gebouwen die voor het bewegingsonderwijs aan groepen 3 en 4 kan worden gebruikt (zoals gerealiseerd in Kindcentrum Zuiderzee). De beste locatie voor nieuwe gymza(a)l(en) in Havendiep is ook onderwerp van nader onderzoek in het kader van de uitwerking van het projectplan. Dit geldt eveneens voor de beste locatie voor de mogelijk nieuwe gymzaal in de Schepenwijk, ter vervanging van gymzaal Schouw-Noord. Dit

wordt betrokken in de uitwerking van het plan voor vervangende nieuwbouw van de scholen De Kring en de Albatros.

3. INVESTERINGSAGENDA EERSTE TRANCHE

Met hierboven toegelichte en door de schoolbesturen voorgestelde prioritering voor vernieuwing van de gebouwen van het primair onderwijs is een stevige ambitie neergelegd. Gezien de fasering ervan in tranches en de verantwoordelijkheid die de besturen nemen voor het zo goed mogelijk in stand houden van de gebouwen waarvan de vernieuwing niet op korte termijn aan de orde is, denken we dat deze ambitie ook realistisch is.

De komende jaren kunnen we op basis van deze prioritering, de gebouwen met de grootste urgentie tot vernieuwing aanpakken en daarmee een grote stap zetten in het toekomstbestendig en beter passend maken van het onderwijshuisvestingsgebouwenbestand. Het biedt ook kansen om exploitatielasten terug te dringen en betere randvoorwaarden te creëren voor het onderwijs zelf.

Voorstel:

De investeringsagenda voor de eerste tranche van het IHP meerjarenperspectief primair onderwijs als volgt vast te stellen:

Investeringsagenda 1^e tranche

1. Havendiep

- Vervangende nieuwbouw basisscholen De Triangel en De Schakel en gymzaal Botter
- Vervangende nieuwbouw basisschool De Tjalk

2. Atol-Oost

- Vervangende nieuwbouw basisscholen De Wingerd en De Regenboog en gymzaal Voorhof

3. Schepenwijk

- Vervangende nieuwbouw basisschool De Kring en gymzaal Schouw-Noord
- Vervangende nieuwbouw basisschool De Albatros

4. Karveel

- Vervangende nieuwbouw voor het oude gedeelte van basisschool De Boeier
- Vervangende nieuwbouw basisschool De Windroos

5. Eenpitters

- Nader te bepalen investeringen op basis van een uit te voeren onderzoek naar passende en toekomstbestendige huisvesting voor basisscholen De Wildzang, De Helmstok en Timotheus

Het heeft de voorkeur van de schoolbesturen om het meerjarenperspectief uit te voeren in 6 jarige tranches, waarvan de eerste in de periode 2019-2024. Op dit punt stellen we in Deel E (Financiële planning) - op basis van de financiële doorrekening - voor om deze ambitie iets bij te stellen door uit te gaan van een periode van 8 jaar voor uitvoering van de eerste tranche. Dit geeft ook betere

financiële uitgangspunten voor de tweede tranche hetgeen in deel E wordt uiteengezet.

Voor ieder in de investeringsagenda opgenomen project geldt, dat het eerst wordt uitgewerkt in een concreet plan en met bijbehorend uitgewerkt kredietvoorstel wordt voorgelegd aan de gemeenteraad, alvorens de middelen beschikbaar worden gesteld en tot uitvoering wordt overgegaan.

4. INVESTERINGSAGENDA TWEEDE EN VERDERE TRANCHES

Naast de uitwerking in concrete plannen van de investeringsagenda voor tranche 1 en de uitvoering daarvan na akkoord van de gemeenteraad, gaan we de komende jaren met de gezamenlijke schoolbesturen p.o. aan de slag om de investeringsagenda voor de tweede tranche in te vullen.

Door de tweede tranche niet meteen 'in beton te gieten' behouden zowel de schoolbesturen als de gemeente de ruimte om de ontwikkelingen die zich de komende jaren voor gaan doen mee te nemen in de huisvestingsvisie voor deze scholen. Het gaat hier dan om de (verdere) ontwikkelingen op het gebied van toekomstbestendig onderwijs (i.r.t. o.a. het lerarentekort), de aandachtspunten volgend uit Lelystad Next Level, de duurzaamheidsambities van de gemeente Lelystad, de ontwikkeling van het sbo en so, samenwerkingsvormen tussen scholen en schoolbesturen onderling en het financiële kader. De beschikbare financiële ruimte voor de tweede tranche zal mede bepalen wat er wel en wat niet gerealiseerd kan worden. Mogelijk zullen scholen die voor

nieuwbouw opteren, langer in het huidige gebouw moeten blijven zitten. Indien dit het geval is, zal per school bekeken moeten worden welke investeringen nodig zijn om de gebouwen adequaat in stand te houden gedurende de periode tot dat vernieuwing via het mjp aan de orde is. In deel B en deel E is uiteengezet hoe dit wordt ingevuld ook in relatie tot de verschillende verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen.

Bij de invulling van de investeringsagenda van de tweede tranche worden de volgende scholen betrokken (per kwadrant, alfabetisch):

Zuid West

- **Openbare basisschool De Sluis (1983)**

Noord Oost

- **Katholieke basisschool BS Laetare (1968)**
- **Christelijke speciale basisschool De Vogelveste (1986)**

Noord West

- **Openbare basisschool De Finnjol (1979)**
- **Openbare basisschool De Grundel (1977)**
- **Openbare basisschool De Lepelaar (1982)**
- **Christelijke basisschool IKC Het Mozaïek (1975)**
- **Katholieke basisschool De Toermalijn (1980)**
- **Openbare speciale basisschool De Watergeus (1978)**

Zuid Oost

- **Openbare basisschool De Brink /(1983)**
- **Openbare basisschool De Driemaster (1979)**
- **Christelijke basisschool Driestromenland (1983)**
- **Christelijke basisschool Horizon (1978)**
- **Openbare basisschool De Poolster (1983)**
- **Katholieke basisschool 't Schrijverke (1981)**